

	Pytanie	Komentarz DSR MFPR
1.	Czy SRP jest tożsama ze strategią MOF?	Nie, strategia rozwoju powiatu nie jest ponadlokalną strategią rozwoju i nie należy do strategii rozwoju w rozumieniu przepisów ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Delimitacja obszaru objętego ponadlokalną strategią rozwoju powinna opierać się przede wszystkim na kryterium powiązań funkcjonalnych, a nie jedynie na podziale administracyjnym. SRP jest przygotowywana przez grupę jst, do której może należeć powiat.
2.	Dzień dobry. Czy w przypadku, gdy gminy uchwalą strategię rozwoju ponadlokalnego (MOF), zasadne jest tworzenie dodatkowo odrębnych strategii rozwoju poszczególnych gmin? Czy może lepiej na poziomie gmin stosować programy rozwoju (dokumenty operacyjno-wdrożeniowe w stosunku do strategii ponadlokalnej)?	W obecnym stanie prawnym strategia rozwoju gminy jest dokumentem fakultatywnym. Gmina sama podejmuje decyzje o przystąpieniu do opracowania strategii, a następnie jej uchwalenia. Trudno wypracować w tym zakresie uniwersalny sposób postępowania. Każdy przypadek powinien być rozpatrywany indywidualnie, chociażby w oparciu o zakres tematyczny ponadlokalnej strategii rozwoju, który nie zawsze będzie pełny. Tematyka ponadlokalnej strategii rozwoju powinna koncentrować się na zagadnieniach w obszarze wspólnych działań, wspólnej polityki.
3.	Do 2025 r. jest okres przejściowy, w którym strategii rozwoju województw nie muszą obligatoryjnie zawierać m.in. modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Kwestie przestrzenne regulowane są Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa. Jak w świetle powyższego należy realizować przepis mówiący o konieczności wydania przez Zarząd województwa (art. 10f ust. 2 zmienionej ustawy o samorządzie gminnym) „opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa”.	Do 2025 r. nie ma konieczności dostosowywania do nowych wymagań ustawowych strategii rozwoju województw, które w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki oraz niektórych innych ustaw, tj. 13 listopada 2020 r. obowiązywały lub projektów strategii, w stosunku do których, przed 13 listopada 2020 r. podjęto uchwałę w sprawie zasad trybu i harmonogramu opracowania strategii. W innych przypadkach strategii rozwoju województw muszą zostać opracowane zgodnie z wymaganiami określonymi przez nowe regulacje, w tym muszą zawierać model struktury funkcjonalno-przestrzennej. Do czasu uchwalenia takich SRW, nie ma możliwości opiniowania projektów strategii sporządzonych przez lokalne jst w zakresie sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Nie oznacza to jednak zwolnienia od przedkładania projektów strategii rozwoju gminy lub ponadlokalnych strategii rozwoju zarządowi województwa. Jest to obowiązkowy element procedury sporządzania strategii rozwoju gminy i ponadlokalnej strategii rozwoju, nieobjęty przepisami przejściowymi.
4.	Czy dobrze zrozumiałem Pana Dyrektora, że Strategia Rozwoju Województwa zastąpi Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa?	Założenia reformy zarządzania rozwojem kraju oparte są na integracji planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego na każdym poziomie zarządzania. Pierwszy etap tej reformy nie objął spraw z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego, a tym samym nie powierzył strategii rozwoju województwa pełnej roli kreowania polityki przestrzennej w województwie. Wciąż trwające prace nad zmianą systemu planowania przestrzennego oraz brak ostatecznych rozstrzygnięć w tym zakresie nie pozwalają jednoznacznie przesądzić o docelowej strukturze dokumentów zarządzania polityką rozwoju.
5.	Kiedy można się spodziewać listy samorządów wyłonionych do Pilotażu CWD?	Pytanie nieaktualne
6.	podłączam się pod pytanie? Czy to Marszałek będzie wskazywał do pilotażu CWD?	Pytanie nieaktualne
7.	Nowe zapisy ustawy o samorządzie gminnym (art. 10e ust. 2) mówią że strategia rozwoju gminy ma być spójna ze strategią rozwoju województwa. Jednakże art. 10f ust. 2 wskazuje, że opiniowanie przez Zarząd Województwa dotyczy tylko sposobu uwzględnienia w strategii gminnej ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Wobec powyższego formalne badanie spójności strategii gminnej ze strategią	Ustawa wskazuje obowiązkowy zakres opinii. Ponieważ opinia jest niewiążącą formą wyrażania stanowiska, brak jest przeciwwskazań do wydania szerszego stanowiska dotyczącego treści opiniowanego projektu strategii. Obszary strategicznej interwencji są obowiązkowym elementem strategii przenoszonym ze strategii wyższego rzędu. Ocena ich uwzględnienia będzie formalna i będzie się odbywać w ramach nadzoru wojewody.

	województką nie może obejmować szerszego zakresu (w tym sprawdzenia czy zostały uwzględnione OSI określone w strategii rozwoju województwa art. 10e ust. 3 pkt 6 ustawy o samorządzie gminnym)?	
8.	Co do pytania o ostateczną akceptację listy partnerstw zakwalifikowanych do projektu doradczego CWD, to skomentuję jako koordynator tego projektu w ZMP, że również czekamy na tę decyzję ministerstwa. Niemniej jednak kończąc intensywny okres przygotowawczy, nasz zespół jest już gotowy do świadczenia doradztwa dla Państwa. Do zobaczenia usłyszenia w kontaktach bezpośrednich oraz na konferencji otwierającej projekt 23-24.11.	Pytanie nieaktualne
9.	W nawiązaniu do wystąpienie p. Dyrektora Balińskiego, na temat integrowania systemu panowania rozwoju z przestrzennym, moja refleksja, wątpliwość. Otóż z lektury fiszki projektu reform do KPO dot. właśnie integrowania tych systemów, można odnieść wrażenie, że trudno doszukać się spójności z nową ustawą o zasadach planowania rozwoju, integrowania systemów planowania strategicznego z przestrzennym. Może jednak wynika to z zaprezentowania bardzo ogólnych założeń.	Cały czas stoi przed nami wyzwanie jakim jest integracja systemu zarządzania rozwojem kraju. Ostatnie nowelizacje: ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawy o samorządzie planowania społeczno-gospodarczego z przestrzennego. Ich celem było włączenie polityki przestrzennej do polityki rozwoju poprzez ukierunkowanie działań do konkretnych obszarów i dopasowanie ich do potrzeb i możliwości tych obszarów, określenie zasad i celów polityki przestrzennej oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej jednostki, dla której opracowywana jest strategia (model struktury funkcjonalno-przestrzennej) oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Nowe podejście zostało wprowadzone bez większych zmian w systemie planowania przestrzennego. Prace na reformą systemu planowania przestrzennego wciąż trwają, ale z informacji otrzymywanych w ramach współpracy z resortem rozwoju, pracy i technologii wynika, że jednym z założeń reformy jest integracja systemu planowania społeczno-gospodarczego z planowaniem przestrzennym.
10.	Czy aktualizację obecnej strategii gminy należy również konsultować z zarządem województwa?	Oczywiście, można. Wskazane jest aby jst współpracowały ze sobą w trakcie sporządzania strategii rozwoju województwa, jaki strategii rozwoju gminy czy ponadlokalnej strategii rozwoju. Zarząd województwa powinien być partnerem w procesie opracowywania strategii rozwoju gminy oraz ponadlokalnej strategii rozwoju. Nieformalny dialog pomiędzy województwem a lokalnymi jst powinien być prowadzony w czasie trwania całego procesu opracowywania strategii. Brak regulacji prawnych dotyczących tej współpracy nie powinien stanowić przeszkody w jej prowadzeniu. Świadomość korzyści jakie można uzyskać jest wystarczająca przesłanką do przyjęcia takiej formy działania.
11.	taka refleksja o ZIT- ZITy mocno powiązane z danym RPO stały się narzędziem do jego realizacji , często na warunkach IZ - ile województw tyle różnych form wdrażania ZITów ; kontraktacja, certyfikacja , ramy wykonania - w pewnym momencie to było kluczowe , idea gdzieś z boku	komentarz
12.	Strategiami ponadlokalnymi de facto są LSRY dla LGDów. Jak do tego dodamy strategię OF, to w sumie trochę tego się nazbiera.	Przed nowelizacją ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju strategię obszarów funkcjonalnych były szczególnym rodzajem innych strategii rozwoju. W obecnym stanie prawnym strategię obszarów funkcjonalnych zostały zastąpione ponadlokalnymi strategiami rozwoju, które mogą być sporządzane przez gminy sąsiadujące powiązane ze sobą funkcjonalnie. LSR jest odrębnym dokumentem. Gmina nie ma obowiązku posiadania ani strategii ponadlokalnej ani lokalnej strategii rozwoju. Decyzja co do ich ewentualnego sporządzenia /posiadania powinna wynikać z planowanego kierunku rozwoju oraz sposobu jego realizacji.
13.	ustawa mówi że strategia gminna powinna być spójna z ponadlokalną i wojewódzką czyli rozumiem kolejność taka że gminna na końcu o ile zastanawiamy się czy jak jest ponadlokalna skoro ona jest punktem wyjścia do porozumienia terytorialnego i do finansowania to czy nie lepiej aby samorządy mające strategię MOF jak w naszym przypadku opracowały na poziomie lokalnym plan rozwoju jako dokument wdrożeniowy	Przepisy regulujące system dokumentów strategicznych nie określają kolejności w jakiej dokumenty na poszczególnych poziomach zarządzania mają być sporządzane. Strategia rozwoju gminy oraz ponadlokalna strategia rozwoju są dokumentami nieobligatoryjnymi, a dla obowiązujących strategii rozwoju oraz tych znajdujących się w zaawansowanej fazie procesu sporządzania (konsultacje lub dalej) wprowadzono okres przejściowy. Z tych powodów nie uzależniono możliwości sporządzenia dokumentów od obowiązywania „nowych” strategii na wyższych poziomach zarządzania.

		Zarówno strategia rozwoju gminy jak i program rozwoju są dokumentami nieobligatoryjnymi. Ocena potrzeby sporządzenia danego dokumentu leży po stronie gminy.
14.	program rozwoju tak jest nazwany w ustawie	?
15.	w art. 10g znowelizowanej ustawy o samorządzie gminnym brakuje przepisu dotyczącego trybu i zakresu uchwały inicjującej proces prac nad strategią ponadlokalną (określającą szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii, w tym tryb konsultacji)	Tak, zdajemy sobie sprawę z takiej sytuacji. Jest to przeoczenie legislacyjne, które przy kolejnej inicjatywie ustawodawczej będziemy starali się naprawić. Do tego czasu prace nad ponadlokalną strategią rozwoju mogą zostać zainicjowane stosowną uchwałą intencyjną, przyjmując za podstawę prawną przepisy upoważniające do prowadzenia polityki rozwoju i sporządzenia ponadlokalnej strategii (art. 3 pkt 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i art. 10g ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym).
16.	Czy jeśli gmina jest już na finiszu opracowania strategii (nie była jeszcze poddana konsultacjom społecznym i przedstawione radzie gminy) to kończy ją już w trybie nowej ustawy?	System prawny obowiązujący przed 13 listopada 2020 r. nie zawierał regulacji dedykowanych bezpośrednio strategiom rozwoju gmin. Dopiero ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw wprowadziła przepisy określające wymagania względem strategii rozwoju gmin. Pomimo braku bezpośrednich odniesień do strategii lokalnych w systemie prawnym obowiązującym przed 13 listopada 2020 r., wiele projektów tych dokumentów w dniu wejścia w życie nowych regulacji była w trakcie sporządzania. Z wyżej przedstawionych powodów obowiązujące zasady tworzenia aktów prawnych nie pozwoliły jednak na wprowadzenie przepisów przejściowych pozwalających kontynuować proces sporządzania projektów strategii rozwoju gmin na zasadach stosowanych przed wejściem w życie ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Oznacza to konieczność dostosowania rozpoczętych procesów sporządzania strategii rozwoju gmin do nowych wymagań ustawowych, zarówno w zakresie ich treści, jak procedury ich sporządzania.
17.	Byłoby dobrze, aby tak określić wymagania dla ZITów, LSRów, PT, Strategii ponadlokalnych, aby były one konstruktem do realizacji dużych i wspólnych projektów (np sieciowych) a nie tylko narzędziem do dystrybucji środków na poszczególne JST. A tak niestety często się zdarza, idea współpracy kończy się często współpracą nad dzieleniem środków.	Narzędziem do kompleksowego, sieciowego planowania rozwoju jest jak najbardziej ponadlokalna strategia rozwoju. Szeroki katalog zagadnień, które musi określać strategia, również pod względem tematyki (społeczna, gospodarcza i przestrzenna), umożliwia gminie całościowe planowanie i realizację rozwoju, przekładające się na poprawę warunków życia i funkcjonowania na obszarze objętym strategią.
18.	Popieram zapytanie: Czy jeśli gmina jest już na finiszu opracowania strategii (nie była jeszcze poddana konsultacjom społecznym i przedstawione radzie gminy) to kończy ją już w trybie nowej ustawy?	Patrz odpowiedź na pytanie nr 18
19.	Dla strategii gminnych nie ma okresu przejściowego.	Tak, dla strategii rozwoju gminy nie ma okresu przejściowego. Patrz odpowiedź na pytanie nr 18.
20.	jaka instytucja będzie badała zgodność strategii ponadlokalnej ze strategiami gminnymi?	Procedura sporządzenia strategii rozwoju gmin nie przewiduje badania jej spójności z ponadlokalną strategią rozwoju. Oba te dokumenty strategiczne dotyczą tego samego poziomu zarządzania i są opracowywane przez gminą lub z jej udziałem. Spójność gwarantuje organ sporządzający obie strategie. Spełnienie tego wymogu ustawowego będzie weryfikowana przy okazji kontroli nadzorczej wojewody.
21.	tak tego też nam brakuje i jeżeli strategia ponadlokalna opracowana przez porozumienie terytorialne samorządów i ustawa mówi, że w tym przypadku przyjmują ją Rady Gmin to czy nie powinny one zainicjować tego procesu i do których przepisów się tutaj odnieść ustawowych u nas na razie w MOF ZIT Ełk uchwałą podjął Komitet Sterujący ale to chyba za mało	Patrz odpowiedź na pytanie 17 oraz 26
22.	no właśnie co powinno inicjować podjęcie prac nad strategią ponadlokalną?	Patrz odpowiedź na pytanie 17

23.	Być może uchwała poszczególnych rad gmin inicjująca ich współpracę – zawiązanie porozumienia, byłaby jednocześnie tą uchwałą, która inicjowałaby podjęcie prac nad strategią ponadlokalną (choćby w ramach CWD)	Zdaniem MFiPR rozpoczęcie prac nad strategią powinno zostać zainicjowane odrębną uchwałą. Patrz odpowiedź na pytanie 26.
24.	A Rada Miasta lub Gminy nie może przyjąć uchwały inicjującej?	To zależy od formy współpracy jst przyjętej na potrzeby sporządzenia ponadlokalnej strategii rozwoju. W przypadku porozumienia międzygminnego uchwałą inicjującą rozpoczęcie prac nad strategią podejmują właściwe rady gmin. W przypadku przygotowania i realizacji strategii przez związek międzygminny albo stowarzyszenie, uchwałą podejmują ich właściwe organy stanowiące.
25.	Popieram pytanie Czy w przypadku, gdy gmina uwzględniona jest w strategii rozwoju ponadlokalnego, zasadne jest tworzenie dodatkowo odrębnych strategii rozwoju poszczególnych gmin?	Patrz odpowiedź na pytanie 3.
26.	Czy strategię ponadlokalną muszą zatwierdzać rady poszczególnych gmin w przypadku, gdy strategię ponadlokalną stworzy stowarzyszenie, którego gminy są członkami?	Nie. W przypadku sporządzania i realizacji ponadlokalnej strategii rozwoju przez stowarzyszenie, jej przyjęcie następuje przez walne zebranie członków.
27.	Jeżeli gmina posiada aktualną strategię, to nie widzę sensu wykonywania nowej strategii rozwoju gminy, jeżeli dana gmina będzie uwzględniona w strategii ponadlokalnej, zwłaszcza, że jak już tu padło, strategia ponadlokalna niejako będzie zastępować strategię rozwoju poszczególnych gmin, objętych strategią ponadlokalną. Proszę mnie poprawić jeśli się mylę.	Decyzja o sporządzeniu strategii rozwoju gminy mimo posiadania ponadlokalnej strategii rozwoju należy do samej gminy. Oczywiście nie ma racjonalnego wytłumaczenia dla sporządzania strategii rozwoju gminy w sytuacji gdy miałyby ona powielać zapisy ponadlokalnej strategii rozwoju. Można sobie jednak wyobrazić sytuację, w której ponadlokalna strategia rozwoju dotyczy tylko części zagadnień (wspólnych dla obszaru funkcjonalnego) i strategia rozwoju gminy stanowi jej uzupełnienie.
28.	A co w sytuacji, jeśli ustalenia strategii OF będą odmienne np. od ustaleń strategii powiatu?	Strategia rozwoju powiatu nie jest strategią rozwoju w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Z tego powodu brak jest ustawowego obowiązku zapewnienia spójności ponadlokalnej strategii rozwoju ze strategią rozwoju powiatu. Planując rozwój racjonalnie należy jednak dokonać wszelkich starań, aby te dokumenty nie były ze sobą sprzeczne. Udział powiatu w tworzeniu ponadlokalnej strategii rozwoju ułatwi opracowanie spójnych dokumentów, poprzez uwzględnienie zapisów aktualnej strategii powiatu albo wykazanie potrzeby jej zmiany. Konsultacje społeczne – także z gminami sąsiadującymi i ich związkami - mają eliminować takie sytuacje.
29.	to może warto byłoby przyjmować założenia do strategii rozwoju ponadlokalnego przez poszczególne rady gmin?	Obecna procedura sporządzania ponadlokalnej strategii rozwoju nie przewiduje przyjmowania założeń strategii przez rady gmin. Nowe przepisy dopiero co weszły w życie i brak jeszcze możliwości oceny ich funkcjonowania w praktyce. Pierwsze doświadczenia z procesu przygotowywania ponadlokalnej strategii rozwoju kraju pokażą słabe strony przyjętej procedury i będą podstawa do wprowadzenia ewentualnych zmian.
30.	na czym będzie polegała spójność strategii ponadlokalnej ze strategiami gminnymi?	Spójność strategii rozwoju gminy z ponadlokalną strategią rozwoju oznacza, że przyjęte cele, kierunki interwencji i działania określone w strategii gminnej nie są sprzeczne z treścią strategii rozwoju ponadlokalnego. Strategia rozwoju gminy powinna być powiązana z treścią ponadlokalnej strategii rozwoju i powinna stanowić jej uzupełnienie lub uszczegółowienie.
31.	Obecnie bieguny wzrostu z reguły mają Strategię MOF, jednak nie wszystkie gminy wchodzi do MOF z uwagi na delimitację, która ich wykluczyła. W związku z tym pytanie: Czy dostęp do środków UE będzie warunkowany posiadaniem Strategii Rozwoju Ponadlokalnego? Nie wystarczy strategia MOF dla gmin które tworzą MOF?	Zgodnie z projektowanymi przepisami (projekt ustawy wdrożeniowej) jedynie instrument ZIT w przypadku współpracy jst miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta będącego siedzibą władz samorządowych województwa albo wojewody będzie uzależniony od posiadania ponadlokalnej strategii rozwoju. W pozostałych przypadkach nie będzie wymogu posiadania zintegrowanej strategii rozwoju, w tym ponadlokalnej strategii rozwoju.
32.	znowelizowana UOZPP wprowadziła podstawę prawną do opracowania strategii lokalnej i ponadlokalnej przez gminy. Niestety (albo stety:) nie wprowadziła podstawy prawnej do opracowania strategii powiatu.	Strategia rozwoju powiatu nie jest strategią rozwoju w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Nowe rozwiązania ustawowe proponują lokalnym jednostkom samorządu terytorialnego strategię rozwoju ponadlokalnego, która może być sporządzana z udziałem powiatu.

33.	Strategia jest pisana według obecnych przepisów, to znaczy zawiera te elementy, która wynikają z obecnej ustawy i jest zgodna z projektem strategii województwa. wyznacza np. obszary strategicznej interwencji. Mamy teraz problem jak ją opiniować, stąd moje pytanie według której ustawy mamy ją wdrażać	?
34.	Czy w świetle ostatniej wypowiedzi dyr. Balińskiego, możemy wychodzić w opiniowaniu strategii lokalnej poza wymogi ustawy !! ??	Ustawa wskazuje obowiązkowy zakres opinii. Ponieważ opinia jest niewiążącą formą wyrażania stanowiska, brak jest przeciwwskazań do wydania szerszego stanowiska dotyczącego treści opiniowanego projektu strategii.
35.	czy porozumienie terytorialne może zostać zawarte między gminami nie mającymi łączności obszarowej? Gminy realizują wspólne cele w ramach istniejącego stowarzyszenia, są też objęte OSI w ramach zaktualizowanej strategii województwa?	Porozumienie terytorialne między lokalnymi jst zawiera się w celu realizacji zadań w zakresie polityki rozwoju wynikających z ponadlokalnej strategii rozwoju lub strategii rozwoju gminy. Ustawa nie wymaga, aby gminy zawierające porozumienie sąsiadowały ze sobą. Sąsiedztwo gmin jest wymagany przy sporządzaniu ponadlokalnej strategii rozwoju.
36.	Niektóre obszary funkcjonalne obejmują swym zakresem realizację współpracy całościowej (w formie ZIT) oraz na mniejszych obszarach wewnątrz (choćby w ramach RLKS). Sensowne w takim przypadku wydaje się stworzenie jednolitego dokumentu dla całości obszaru w formie strategii ponadlokalnej, dodatkowo zawierającej plany działań dla ZIT, IIT, strategię teryt dla RLKS, czy ew. porozum teryt. Co Państwo sugerują w takiej sytuacji?	Zgodnie z projektowanymi przepisami ustawy wdrożeniowej, ponadlokalna strategia rozwoju będzie mogła spełniać rolę planu działań ZIT lub IIT, o ile będzie zawierała wymagane względem planu elementy np. listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wskazania oraz powiązania z innymi projektami. Plan działań IIT będzie mógł być również częścią strategii rozwoju gminy albo gminnego program rewitalizacji lub wręcz dokumentem wdrożeniowym do strategii